

Puttonen & Vilkkumaa

Syntyykö Suomeen koskaan vahvaa omistajuuden kulttuuria?

[00:00:01]: Aalto-yliopiston podcast [äänimerkki].

Eeva Vilkkumaa [00:00:07]: Suomessa ei ainakaan toistaiseksi ole vahvaa omistajuuden kulttuuria, mitä tähän sanoo Timo?

Timo Korkeamäki [00:00:14]: Se on varmasti aivan totta. Suomesta puuttuu tällainen vahva omistajuustausta ja omistajuus on lähestulkoon tabu yleisessä keskustelussa.

Eeva Vilkkumaa [00:00:24]: Oli hyvä vastaus väitteeseen. Saatiin tabu-sana jo tähän alkuun, niin se tietää hyvää jaksoa.

[00:00:29]: [musiikkia] Puttonen ja Vilkkumaa.

[00:00:38]: Vilkkumaa ja Puttonen [musiikkia].

Eeva Vilkkumaa [00:00:55]: Puttonen ja Vilkkumaa on Aalto-yliopiston podcast, joka uskoo, että parempi bisnes rakentaa parempaa maailmaa [musiikkia]. Jokaisessa jaksossa käsitellään yhtä liike-elämän aluetta ja pohditaan, kuinka asiat voisi tehdä paremmin. Minä olen Vilkkumaa, Eeva Vilkkumaa. Tänään puhutaan omistajuudesta. Millainen on tyypillinen suomalainen omistaja? Kasvoton taustavaikuttaja vai aktiivinen osallistuja? Kanssani studiossa ovat Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun dekaani Timo Korkeamäki sekä Perheyriyten liiton toimitusjohtaja Auli Hänninen. Tervetuloa.

Timo Korkeamäki [00:01:37]: Kiitos.

Auli Hänninen [00:01:38]: Kiitos, kiitos.

[00:01:38]-[00:01:49]: [musiikkia]

Vilkkumaa [00:01:50]: Helmikuussa Aalto-yliopisto uutisoi perustavansa ainutlaatuisen omistajuuden professuurin. Tämä professuuri perustetaan lahjoitusvaroin ja tavoitteena on siis edistää laadukasta akateemista tutkimusta ja opetusta sekä kasvattaa suomalaista omistajaosaamista ja omistajuuden kulttuuria. Ja viime syksynä työ- ja elinkeinoministeriö asetti ohjelman yritysten kotimaisen omistajuuden vahvistamiseksi. Entisen pääministerin Juha Sipilän johtama työryhmä antaa nyt maaliskuussa suosituksia siitä, mitä muutoksia tarvitaan kotimaiselle

omistajalle. Omistajuus on vähän sellainen ikuisuusteema, mutta miksi sitä pöyhittää niin monesta suunnasta juuri nyt, Timo?

Korkeamäki [00:02:32]: Omistajuudesta ehkä tiedetään aika vähän. Siitä puhutaan paljon mutta siitä on suhteellisen vähän vahvaa tutkimuspohjaista tietoa. Omistajuusprofessuurihankekin on hyvin vahvasti lähtenyt liikkeelle siitä, että tässä tarvitaan sellaista vahvaa, riippumatonta akateemista tietoa enemmän kuin mitä on käytössä. Sekä Suomessa että maailmallakaan tämä ei ole hirveän paljon tutkittu aihealue.

Vilkkumaa [00:02:55]: Auli, oletko samaa mieltä vai?

Hänninen [00:02:58]: Olen hyvinkin samaa mieltä Timon kanssa. Ja minkä takia nyt niin minä ajattelen, että ehkä se on vielä pienessä kuplassa, missä me keskustelemme omistajuudesta. Tämän professuurin tavoite, niin kuin mielestäni tuon kotimaisen omistamisen ohjelmankin tavoite on se, että se saadaan laajempaan keskusteluun ja ymmärrykseen, mitä merkitystä sillä omistajuudella on

Vilkkumaa [00:03:20]: Timo, kertoisitko vähän tästä prosessista, joka johti tähän omistajuuden professuurin position luomiseen?

Korkeamäki [00:03:27]: Tämä prosessihan oikeastaan käynnistyi Aalto-yliopiston ulkopuolelta. Eli siinä on työryhmä, jossa Auli myöskin on ollut mukana. Tämän työryhmän ajatuksena oli, että Suomeen tarvitaan lisää tutkimuspohjaista tietoa omistajuudesta. He sitten kulkivat läpi Suomen yliopistoja tavallaan tarjouskilpailun puitteissa ja Aallossa me sitten onnistuimme tavallaan vakuuttamaan, että Aalto on hyvä koti tällaiselle hankkeelle. Tässä prosessissa olen tykännyt ehkä kaikista eniten siitä, että tämä on lähtenyt hyvin tiedepohjaisesti. Eli ei olla lähdetty viemään minkäänlaisia etuja vaan haettu vain, että tästä asiasta ei tiedetä tarpeeksi. Omistajuudesta on aika vähän tutkimusta maailmalla. Siitä on vielä vähemmän tutkimusta Suomen kontekstissa. Tässä on tällainen aukko, joka pitää täyttää ja se on yhteiskunnalle tärkeää, että se myös täytetään. Se on minusta loistava tapa lähteä purkamaan tätä.

Monesti tällaisissa lahjoitustilanteissa lahjoittajilla on ehkä liiankin iso käsitys siitä, miten paljon he pystyvät sanelemaan yliopistoa, tutkijaa ja laitosta, että mitä nyt tehdään. Tämä ei ollut ongelma missään vaiheessa tässä hankkeessa, vaan ollaan nimenomaan haettu sitä tieteellisesti vahvaa pohjaa tälle asialle.

Vilkkumaa [00:04:49]: Sanoit, että tätä tutkimusta on ollut toistaiseksi aika vähän. Kuinka helppoa on löytää kandidaatteja tällaiseen professuuriin?

Korkeamäki [00:04:57]: Me haetaan maailmanlaajuisesti huipputekijää tähän. Vaikka tosiaankin tämä meidän tietäksemme on maailman ensimmäinen professuuri, joka

on erityisesti omistajuusprofessori. Yritysomistajuutta toki tutkitaan eri aloilla ja me haemme näiden alueiden huippuosaajia pitkälle meidän omien verkostojemme avulla. Me olemme lähteneet liikkeelle tästä asia edellä eikä akateeminen ala edellä. Me nimenomaan haemme sellaista tutkijaa, joka on omistajuuden ekspertti; olkoon sitten rahoituksessa, laskentatoimessa, taloustieteissä tai johtamisessa. Meille ei ole niin iso asia, eikä myöskään tälle työryhmälle, että mihin akateemiseen siiloon tämä henkilö tipahtaa, vaan että sieltä tulee vahvaa tekemistä omistajuuden tueksi.

Vilkkumaa [00:05:48]: Ja nyt kun on sen verran uusi ja kiinnostava tutkimusala, niin ei ehkä solahdakaan helposti mihinkään yksittäiseen siiloon. Tästähän sitten kun professori rakentaa tutkimusryhmää, niin uusia osaajia tulee roppakaupalla.

Hänninen [00:06:01]: Se on juuri näin. Ehkä vähän pidemmälle historiaa se meni juuri niin kuin Timo sanoi, että aloite on tullut muualta. Eli Luoman Tero, josta on tämän asian yhteydessä ollut paljon puhetta, hän kirjoitti omistajuudesta kirjan. Hän oli esittelemässä sitä Perheyrittäjien liiton syyskokouksessa 2018. Siellä hän esitti, että mitä jos tällainen professori perustettaisi. Kyllähän siellä meidän kokouksessa sitten nousi jo Perheyrittäjien omistaja ylös, että kyllä tämä on niin tärkeä teema. Minun mielestä sen jälkeen oli äärimmäisen tärkeää, että siihen koottiin työryhmä, jossa edustusta erilaisista omistajista. Se ei ole ikään kuin vain perheyrittäjätutkimusta. Minun mielestäni on tärkeää, että me opimme eri omistajuuden muodoista.

Vilkkumaa [00:06:47]: Todella kiinnostava jäädä seuraamaan, miten prosessi etenee ja kuka sitten lopulta rekrytoidaan. Tero Luoma tekee nyt omistajuudesta parhaillaan väitöskirjaa. Hän oli myös keskeinen hahmo tämän uuden professorin takana. Hän sanoi Hämeen Sanomien haastattelussa, että suomalainen omistaja on köyhä. Mihin tällä köyhyydellä tässä viitataan, Timo?

Korkeamäki [00:07:08]: Uskoisin, että Tero viittaa sillä siihen, että me olemme pääomaköyhä maa ja täällä on yleisesti omistajista pulaa. Se on ehkä historiallisesti johtanut siihen, että meidän yritys- ja talouselämämmme on aika erilainen omistajuusrakenteeltaan verrattuna moniin länsimaihin. Meillä on paljon perinteisen osakeyhtiömallin lisäksi valtio-omistajuutta verrattuna moniin muihin maihin. Osuuskunnat ovat isossa roolissa. On haettu tavallaan erilaisia ratkaista tämä pääomaköyhyys ja tällaisten isojen omistajien puute.

Vilkkumaa [00:07:47]: Onko tämä ollut sitten vähän sellainen kierre, että kun on tehty tiettyjä ratkaisuja sen pääomaköyhyiden ratkaisemiseen, niin sitten ne rakenteet ovat ikään kuin jääneet sellaiseksi kuin ne ovat? Ehkä tätä isojen sijoittajien esiintuloa ei ole sitten päässyt tapahtumaan? Auli?

Hänninen [00:08:03]: Varmasti näinkin. Ajattelen, että meidän rakenteissa tosiaan valtio-omistus on vahvaa. Sitten eläkeyhtiöomistus on vahvaa. Muissa länsimaissa

saatetaan omista eläkevaroista ottaa enemmän itse vastuuta, tehdä päätöksiä. Meillä on lähdetty siitä, että yhteiskunta kantaa paljon vastuuta ja tekee päätöksiä. Olemme köyhä ehkä siinä mielessä, että me olemme pääomaköyhä. On meillä kuitenkin myös ajatusmaailmassa, että köyhä on hyvä olla ja yrittämisellä rikastuminen ei ole hyvästä. Mielestäni tähän pitäisi saada muutos. Se, että ihminen rikastuu yritystoiminnallaan, kasvattaa pääomia ja luo työpaikkoja, niin sehän on hyvä koko yhteiskunnalle.

Viikkumaa [00:08:46]: Eikö tähän ole tullutkin vähän muutosta? Ainakin kun täällä Otaniemessä viimeiset parikymmentä vuotta jossain määrin kuljeskellut niin tuntuu, että muutos siellä on ollut valtava suhtautumisessa yrittäjyyteen?

Hänninen [00:08:57]: Yrittäjyyteen kyllä mutta omistamiseen. Yrittäjällä on oma selkänahka pelissä. Sitten kun olet omistaja, niin oletko ehkä sitten syntynyt kultalusikka suussa? Se, mihin Tero Luomakin kirjoituksessaan mielestäni viittasi, että me olemme köyhiä, niin me tarvitsemme niitä pääomia ja ne kertyvät myöskin ikään kuin vuosien ja usein vuosikymmentenkin saatossa sinne yritystoimintaan.

Viikkumaa [00:09:21]: Niin, Ruotsissahan ollaan ehkä tässä suhteessa eri paikassa kuin Suomi. Kun viittasit näihin eläkevaroihin niin ilmeisesti sielläkin enemmän tehdään tätä, että ihmiset itse sijoittavat niitä varojaan. He ehkä tekevät tätä osakesäästämistä enemmän kuin suomalaiset. Onko tämä Suomen systeemin ongelma juuri sen takia, että ne pääomat eivät pääse karttumaan? Sekö se on se iso ongelma?

Korkeamäki [00:09:47]: Jos saan vielä tuohon yrittäjyyteen sanoa, että yrittäjyydessä on tosiaan tapahtunut suuri ero viimeisen 20 vuoden aikana, koska silloin kun minä olin yliopisto-opiskelija niin silloin yrittäjyys ei ollut vielä kovinkaan houkutteleva asia koulutetulle väelle. Nyt kaikki puhuvat startupeista ja silloin kun minun ikäpolvi oli opiskelemassa niin silloin puhuttiin menemisestä isoihin firmoihin ja siellä eläköitymisestä. Se ajatusmaailma on hyvin erilainen. Se on juuri niin kuin tuossa oli jo puhuttakin, että tavallaan suomalainen systeemi ei salli näiden varallisuuksien karttumista sille asteelle, että sitten pystyttäisiin olemaan aktiivisesti omistajina ja tukemassa näitä yrityksiä. Ne helposti jäivät sellaiselle tasolle, että se loikka sinne suuryrityskastiin ei tapahdukaan.

Viikkumaa [00:10:37]: Johtuuko se sitten jotenkin siitä, että pelätään sitä, että se varallisuus kertyy sitten vain yksittäisille hahmoille tai tahoille? Tai että se jotenkin epätasa-arvoistaa tätä yhteiskuntaa liikaa? Vai mistä se johtuu nämä rakenteet?

Hänninen [00:10:52]: Kateus on meille suomalaisille ehkä yksi kuvaava adjektiivi. Ajattelen, että me tarvitsemme monenlaisia yrityksiä. Monessa eri vaiheessa. Me tarvitsemme sitä startup-maailmaa. Me tarvitsemme sinne enkelisijoittajia ja me tarvitsemme vähän seuraavalla oleville myös pääomasijoittajia mukaan ulkopuolisia

sijoittajia. Me tarvitsemme myös sitä, että meillä olisi tällainen saksalaistyyppinen Mittelstand, että ne pienet keskisuuret yritykset suuret kasvavat isoiksi keskisuuriksi yrityksiksi. Siellä luodaan myös työpaikat. Ja se tarkoittaa myös sitä, että pääomia kertyy. Siinä me mielestäni ajattelemme virheellisesti, että ne pääomat kertyvät ihmisille. Niin kauan, kun ne ovat siellä yritystoiminnassa niin sillähän pyöritetään sitä yritystoimintaa. Sillä tehdään investointeja ja innovaatioita ja työllistetään ihmisiä.

Viikkumaa [00:11:45]: Eli näetkö, että tässä on myöskin niin sanotusti viestinnällinen paikka luoda tämä viesti uskottavaksi sitten sille isolle yleisölle, että tällaiset pääomien kertymiset hyödyttävät meitä kaikkia eikä vain yksittäisiä suuromistajia?

Hänninen [00:11:58]: Aivan ehdottomasti. Tätä professuuria ajattelen sitä kautta, että me saamme tutkittua tietoa ensinnäkin siitä, että miten se omistaja hyödyttää parhaalla mahdollisella tavalla yritystä. Sitten toisaalta myöskin poliittiseen päätöksentekoon tutkittua tietoa siitä, että mitä se vaikuttaa yhteiskunnalla, jotta me näkisimme tämän laajemmin kuin yksilöiden omaisuutena.

Viikkumaa [00:12:21]: Tämä on ehdottomasti tietysti tervetullutta. Niin kuin Timokin tuossa aiemmin viittasi, niin saamme tähän objektiivista tutkittua tietoa näistä mekanismeista ja kuten sanoit Auli niin poliittisen päätöksenteon tueksi sitten tarkempaa tietoa.

[00:12:33]-[00:12:53]: [taustamusiikkia]

Viikkumaa [00:12:55]: Jos puhutaan tästä suomalaisten varallisuudesta tällä hetkellä verrattuna muihin Euroopan maihin niin miltä se näyttää? Jos verrataan vaikka Italiaan?

Korkeamäki [00:13:04]: Niin kuin tuossa oli jo aiemmin puhetta, niin Suomessahan tasa-arvo on äärimmäisen iso juttu suomalaisille. Siinä ei ole toki mitään väärää. Se on hienoa, että meillä on tasa-arvoinen yhteiskunta. Kun tämä tasa-arvo nousee ainoaksi tavoitteeksi, niin silloin se tavallaan tulee tuo tabu, mistä tuossa alussa sanoin, niin se viittaa juuri siihen, että sitten nähdään hirveän negatiivisena se jos tällainen yrittäjä menestyy ja pystyy haalimaan siihen varallisuutta, jonka avulla pystytään sitten kasvattamaan tätä yritystä enemmän. Se Aulin mainitsema suomalainen kateus on aika vahvana tässä kuitenkin. Toivoisin, että me pääsisimme siitä hiukan siitä eroon ja pystyttäisiin juhlimaan sitä toisen ihmisen menestystä, jonka kautta koko yhteiskunta hyötyy. Jos verrataan moniin Euroopan maihin, mainitsit Italian, Ruotsikin, minusta tuntuu, että me olemme muutaman sukupolven Ruotsia jäljellä ja olisi kiva, jos me pääsisimme edes sellaiselle polulle, missä me olisimme saavuttamassa heitä.

Vilkkumaa [00:14:06]: Niin toisaalta ehkä tällaiset yrittäjät kuin vaikka Supercellin omistajat tai muut ovat saaneet erittäin positiivista julkisuutta osakseen ehkä siksi, että ovat maksaneet huomattavan paljon enemmän veroja kuin ehkä jotkut toiset. Onko tämä nyt ihan puhdasta suomalaisten kateutta vai onko tässä kuitenkin mahdollisuus sillä omistajan ja yrittäjän omalla toiminnalla ja viestinnällä myös luoda sitä positiivista mielikuvaa?

Hänninen [00:14:31]: On ehdottomasti. Tuossa on hyvä haaste esimerkiksi meille perheyrittäjille. Se, että perheyrittäjien omistajat osallistuivat laajemmin yhteiskunnalliseen keskusteluun. Mielellään puhutaan siitä yritystoiminnasta ja sehän on tietenkin se tärkein mutta sen lisäksi myös näistä yhteiskunnallisista asioista. Se on mielestäni tärkeä tehtävä. Miksi omistaa sen yrityksen? Mitä sillä yrityksellä tehdään? Mitä hyvää se tuo sidosryhmille? Mitä hyvää se tuo yhteiskunnalle? Nämä ovat hirveän tärkeitä asioita, joista pitäisi puhua.

Vilkkumaa [00:15:02]: Tämä kuulostaa erittäin lupaavalta kehitykseltä ja toivotaan, että sellaista nähdään enemmän. Auli, sinä olet Perheyrittäjien liitosta. Mihin asioihin nimenomaan tämä perheyrittäjien omistajuusongelmat liittyvät? Mitkä ovat ne kipukohdat?

Hänninen [00:15:16]: Kipukohdat ovat usein verotuksellisia. Jos menemme ihan yksityiskohtiin niin ne löytyvät sieltä. Yksityishenkilöllä, perheyrittäjällä on pitkässä ajassa myös sellaisia veroja maksettavana, mitä muilla omistajilla ei ole. Ja silloin olemme esimerkiksi perintöverossa. Perheyrittäjällä omistaminen tarkoittaa sitä, että perheen tai yksityishenkilön pitää aina miettiä, että onko se paras omistaja tälle yritykselle. Pitää miettiä sitä omistamisen strategiaa, mitä me haluamme tällä yhteisellä omistamisella? Siellä on paljon oppimistakin, johon mielestäni tämä professuuri on myös yksi vastaus. Jos ajattelemme meidänkin toimintaan niin se vaikuttaminen ja edunvalvonta on yksi meidän tehtävämme mutta meillä myös oppiminen hyvin vahvasti eli me haluamme kasvattaa osaavia omistajia.

Vilkkumaa [00:16:09]: Eli te autatte ehkä tässä sukupolvenvaihdosprosessissa siinä, että jollain tavalla tuette sitä seuraavaa sukupolvea sitten?

Hänninen [00:16:16]: Kyllä, nimenomaan siinä. Meidän omaleimaisin toimintamuoto on ehkä nimenomaan nämä seuraavan sukupolven edustajat, jotka vielä miettivät omaa rooliaan perheyrittäjyydessä. Me haluamme kasvattaa heidänkin osaamistaan.

Vilkkumaa [00:16:31]: Auli, puhuit tästä yrittäjien ja omistajien suuremman roolin tarpeesta tässä yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa. Miten näette, onko tämä ehkä yleisempi tapa, sellainen kasvottomuus, onko se mahdollisesti meille suomalaisille ominainen piirre, että ei haluta tulla kauheasti esille päämääröimään? Pelottaako se asioihin kantaa ottaminen näitä omistajia?

Hänninen [00:16:56]: Meillähän on toisaalta mielestäni hyvin tasa-arvoinen maailma, niin kuin Timo sanoit. Meillä ei varmastikaan perheyriyten omistajat joudu pelkäämään omasta tai perheensä puolesta. Niinhän tämän yhteiskunnan pitää säilyä. Kyllähän me pysymme siinä omassa lestissä ja varotaan ottamasta kantaa, jos meillä ei ole ihan sitä spesifisintä asiantuntemusta niin ollaan hiljaa. Mielestäni keskustelua saataisiin aikaiseksi, kun sinne tulisi erilaisia mielipiteitä.

Vilkkumaa [00:17:26]: Mitä Timo olet mieltä asiasta?

Korkeamäki [00:17:28]: Kyllä olen hyvin paljon samaa mieltä. Sen näkee kyllä, että silloin kun menee hyvin niin ollaan mieluummin tyytyväisiä ja hiljaa. Ei nosteta sitä päätä ylös sieltä massasta välttämättä. On siinä toki suomalaisella luonteenlaadulla varmaan osansa.

Vilkkumaa [00:17:45]: Jos taas palataan tähän ikuiseen naapuriimme Ruotsiin. Siellähän tietysti ehkä nämä isot yritykset ovat olleet hyvin aktiivisia tällaisessa säätiötoiminnassa eli sitäkin kautta pyörittävät sitä yhteiskuntaa. Suomessa on toki tätä samaa nyt Koneen säätiöstä ja tällaisista puhumattakaan. Näettekö, että tässäkin olisi sellainen paikka, että jos olisi vähän enemmän sitä pääomia niin tämä säätiötoimintakin voisi vielä enemmän maamme toimintaa auttaa?

Hänninen [00:18:15]: Kyllä ehdottomasti. Me olemme historiallisista syistä Ruotsia jäljessä se sukupolvi tai kaksi ja pääomia on liian vähän ja niitä pitäisi päästä kertymään. Säätiöt ovat yksi tapa ensinnäkin tukea erilaisia asioita mutta toimia myös omistajina ja sitä kautta tuoda sitä osaamista ja roolia sinne. Palataan taas siihen, mistä aloitettiin, että me olemme aika pääomaköyhä maa.

Vilkkumaa [00:18:41]: Miten te näette, Jos nyt pitäisi pohtia jotain sellaisia tärkeitä toimenpiteitä, ehkä politiikan toimenpiteitäkin, joita tällä hetkellä pitäisi tehdä? Mitkä ovat vaikka TOP 3 politiikka toimenpidettä, joita ehdottaisitte, jotta saataisiin tämä omistajuusasia niin sanotusti seuraavalle tasolle?

Hänninen [00:19:00]: Tämä on hyvä kysymys. Kun kotimaisen omistamisen ohjelmaan liittyen olemme tietysti päässeet näitä sanomaankin. Siellä tulee sitten aina se pilkun jälkeinen lause: mutta vain yksi ehdotus verotukseen -tyyppinen. Eli kokonaisuutena voisin ottaa, että verotukseen liittyvät asiat. Puhutaan sitten yritys-, osinko-, perintöverotus niin se on sellainen asia, mitä pitäisi katsoa siitä näkökulmasta, että yrityksillä olisi pitkällä tähtäimellä mahdollisuus menestyä ja kasvaa. Sitten näen tässä omistajien osaamisen kasvattamisessa ison mahdollisuuden. Professuuri tuo tutkittua tuota mutta myös nuorempien opetuksessa, kun me opetamme yrittäjyyttä ja talousasioita, niin myös omistajuutta. Myös se, että osakesäästötili on mielestäni hirvittävän hyvä asia ja sitä pitäisi laajentaa. Ihmisiä ikään kuin opettaa sitäkin kautta vaurastumaan. Voisipa olla jopa niin villiä, että meillä olisi äitiyspakkauksessa osakkeita. Sitten nostaisin

perheyrittäjien näkökulmasta vielä tähän osaamiseen liittyen sen, ei pelkästään omistajaosaamiseen, että ymmärtäisimme omistajan, hallituksen ja johdon roolit. Löytäisimme verkostoja ja osaamista siihen, että meillä olisi myös osaavat hallitukset erilaisissa yrityksissä ja sitä kautta lisittäisi yritysten menestymismahdollisuutta. Tässä nyt varmaan kolme asiaa ainakin.

Vilkkumaa [00:20:30]: Siinä tuli aika eri tyyppisiäkin. Nyt tässä Aulin toinen ehdotus liittyi tähän opetukseen. Miten kauppa- ja korkeakoulun dekaani sanoo tähän pointtiin erityisesti?

Korkeamäki [00:20:41]: Oikeastaan kaikkiin Aulin pointteihin voin sanoa, että loistavia ajatuksia. Välttämättä liian tarkka ja spesifinen, ei saa alkaa kuulostaa vain lobbaukselta, sillä me yliopistot olemme kuitenkin riippumattomia toimijoita, jossa luodaan tutkittua tietoa. Tutkijana ensinnäkin kaipaisin sellaisia oikeanlaisia kannustimia. Tuli niitä sitten verotuksen tai muun kautta. Kannustimilla luodaan lisää hyvää tähän yhteiskuntaan. Tietenkin tuo koulutus ja opetus. Tämä on aika paljon kuitenkin sellaista yhteiskunnasta puuttuvaa tietämystä myös. Se, mistä tuossa puhuttiin äsken, että meillä ei ole omistajuuden kulttuuria. Sitä ei ymmärretä ja siksi sitä pelätään. Meillä istuu miljardeja nollaprosentilla pankeissa, se on hirveä tappio meidän koko yhteiskunnalle. Se, että me saisimme se hiukan jouhevammin yhteiskunnan kasvun tueksi, niin se on ihan meidän kaikkien ongelma kyllä.

Vilkkumaa [00:21:42]: Niin kuin Aulikin mainitsit ja Timokin puhui tästä osakesäästämisestä ja osakesäästötileistä. Tuntuu, että ainakin omassa mediakuplassa niistä puhutaan ihan koko ajan. Kaikkia kehoitetaan tähän toimintaan. Luulen, että se alkaa tässä purra kyllä. Usein sanotaan, että kuka tahansa voi aloittaa osakesäästämisen ja se on kaikille meille mahdollista mutta eihän se ihan niinkään ole. Onhan meillä toki paljon ihmisiä, joille se ei ole mitenkään mahdollista. Tapahtuuko tässä mahdollisesti sitten sellainen kahtiajako, että yhdet ottavat sen omistajuuden kulttuurin hyvin haltuun ja vaurastuu sillä paljon ja sitten toiset jäävät ihan kokonaan pois tästä kelkasta?

Hänninen [00:22:23]: Tämä onkin jo laaja yhteiskunnallinen kysymys. Minun mielestäni pohjoismaainen hyvinvointiyhteiskunta on erinomainen mallitoimija. Meillä pitää pitää niistä huolta, jotka sitä huolenpitoa tarvitsevat. Se ajatus, että joko suorilla osakesijoituksilla tai rahastosijoituksilla laitetaan sen 50 euroa kuukaudessa, jonka aika moni meistä käyttää pienempituloisetkin niin sanotusti turhuuteen. Eihän ne ole turhuuksia, mutta sellaisia, jotka eivät ole ihan pakollisia. Ikään kuin sitä kautta luotaisi sellainen ajatusmaailma, että meillä kaikilla on mahdollisuus. Toisaalta juuri se, että me voimme myös itse pitää huolta siitä, että me vaurastumme. Toiset enemmän ja toiset vähemmän. Kuitenkin, että siinä olisi myös oma vastuu. Silloin meidän hyvinvointiyhteiskuntakin kestää paljon enemmän.

Viikkumaa [00:23:19]: Ehkä tässä sinun kolmas ehdotus, vai olikohan se osa sitä toista ehdotusta, en muista mutta tämä äitiyspakkaukseen tuleva pienen pieni osakesalkku niin sehän voisi olla sellainen, että pääsisi jo korkoa korolle saamaan jo ihan 0-vuotiaasta asti?

Hänninen [00:23:33]: Ja tähän on se pointti, että kun kaksikymppinen aloittaa sen, niin siitä on pitkä matka siihen, että korkoa korolle ennättää kertymään. Siinä se idea oikeastaan onkin.

[00:23:45]: -[00:23:56]: [musiikkia]

Viikkumaa [00:24:02]: Otetaan tähän loppuun vähän ennustuksia. Mennään hetkeksi dystopiaan ja utopiaan. Pessimistiseen ja optimistiseen skenaarioon tulevaisuudesta. [musiikkia]

[00:24:18]: Utopia. Dystopia. [äänimerkki]

Viikkumaa [00:24:27]: Kymmenen vuoden kuluttua. Millaista on suomalainen omistajuus? Aloitetaan kauhuskenaariolla, jos Auli vaikka ennustaa ensin?

Hänninen [00:24:35]: Kymmenen vuotta on tietysti lyhyt aika mutta tämä on todellinen kauhuskenaario, että meillä ei ole omistajuutta kymmenen vuoden päästä. Joko yhteiskunnallisilla päätöksillä tai muulla tavalla ollaan saatu aikaiseksi se, että ei haluta omistaa. Kyllä näen lievempänä muotona myös sen, että teemme päätöksiä niin, että meillä valtava määrä yrityksiä myydään ulos. Eli me olemme eräänlainen tytäryhtiötalous, jossa ne tärkeät päätökset, niitä ei enää tehdä täällä Suomessa. Me tarvitsemme kotimaisia omistajia. Silloin me houkuttelemme sitä ulkomaista pääomaakin, jota me myös tarvitsemme. Mutta se, että meillä ei ole omistajuutta joko pienessä tai isossa mittakaavassa, on minulle se dystopia.

Viikkumaa [00:25:16]: Tuntuu, että tämä on ollut sellainen startup-yrittäjän unelma, että tehdään se juttu ja sitten exit ja saadaan miljoonia ja se exit tapahtuu yleensä sillä tavalla, että joku iso ulkomaalainen yritys ostaa sen.

Hänninen [00:25:29]: Se voi olla yksittäiselle ja vaikka niille jokaisellekin se oikea ratkaisu siinä kohdassa. Kyllä minä haluaisin nähdä meillä omistajayhteiskunnan, jossa halutaan omistaa sitä yritystä pidempään, ehkä sitten vielä seuraavaankin sukupolveen mutta kuitenkin omistaa sitä pidempään, että päätöksenteko on täällä kauemmin.

Viikkumaa [00:25:50]: Timo, onko sinunkin kauhuskenaario tällainen, että päätöksenteko karkaa kokonaan johonkin ihan muualle?

Korkeamäki [00:25:55]: Jos minä saan olla pikkuisen raflaava tässä niin voisin sanoa, että me elämme sitä dystopiaa nyt. Meillä ei ole tutkittua tietoa omistajuudesta ja siitä syystä tulee erilaisia kommentteja tuolla mediassa ja Twitterissä ja kaikki on fiilispohjaista. Eli joku sanoo, että valtionomistajuus on hyvää, joku sanoo se on huono, ulkomaalaisomistajuus on hyvää, joku sanoo se on huono. Sitten niistä syntyy tällaisia faktoja ja sitten niiden perusteella tehdään päätöksiä. Ehkä se kymmenen vuoden dystopia olisi sitten, että me olemme tässä vielä vuonna 2031. Se on ehkä minun kauhuskenaarioni.

Vilkkumaa [00:26:36]: Oikein kunnan akateemikon kauhuskenaarion, että ei ole tutkimustietoon perustuvaa päätöksentekoa ja mielipiteen muodostusta. Timo, haluatko jatkaa sitten unelmaskenaarion? Mikä olisi se ihannemaailma omistajuuden suhteen kymmenen vuoden kuluttua?

Korkeamäki [00:26:49]: Ehkä se ihannemaailma olisi sellainen, missä meillä on ensinnäkin vahvaa tutkittua tietoa. Yliopistojen etu verrattuna moniin muihin toimijoihin on se, että meillä se laadunvarmistus on tavallaan kansainvälisesti vertaisarvioinnin kautta varmistettua. Eli ei voi sanoa lonkalta mielipiteitä, vaan se on todella vahvaa tutkittua tietoa. Ehkä se utopia olisi, että tämä tutkittu tieto saataisi myös leviämään yhteiskuntaan. Sitä kuuntelisi paremmin sekä laaja yleisö mutta ennen kaikkea meidän päätöksentekijät. Tämän tutkimuksen pohjalta tehtäisiin päätöksiä, joilla pystyttäisiin sitten rikastamaan tätä yhteiskuntaa tulevaisuudessa.

Vilkkumaa [00:27:37]: Auli, miltä tämä kuulostaa? Onko sama kuin sinun ihanneskenariosi vai onko vielä jotain muuta?

Hänninen [00:27:42]: Hyvä ihanneskenaarion, erinomainen. Minä jatkan oikeastaan vielä siitä, että siihen minun utopiaani liittyy myös se, että meille syntyisi ymmärrys, että omistajalla on väliä, jota kautta meidän pääomaköyhyys olisi ainakin osittain syöty. Meille tulisi pääomia enemmän. Meillä haluttaisiin omistaa enemmän yrityksiä, sillä yritykset tuo sitä vaurautta yhteiskuntaan.

Vilkkumaa [00:28:07]: Kiitos. Mielenkiintoiset utopiat. Toivotaan, että ollaan menossa niitä kohti ja yritetään välttää näitä dystopioita. Kiitos paljon Auli ja Timo.

Korkeamäki [00:28:15]: Kiitos, kiitos.

Hänninen [00:28:15]: Kiitos.

Vilkkumaa [00:28:17]: Tämä olikin minun osaltani viimeinen podcast-nauhoitus. Lämmin kiitos teille kaikille, jotka olette kuunnelleet Puttonen ja Vilkkumaata. Kehotan kaikkia tästä Aallon kaupparkeakoulun maailmasta kiinnostuneita seuraamaan Aallon viestintää. Sieltä näkee sitten minkälaisia uusia mahdollisia

podcasteja tai muita viestintätempauksia Aalto kauppakorkeakoulu seuraavaksi kehittää.

[00:28:43]: [taustamusiikkia]

Vilkkumaa [00:28:58]: Tämä oli Puttonen ja Vilkkumaa. Löydät kaikki jaksot Spotifysta ja Apple podcasteista. Podcastin on tuottanut Jaksomedia.

[00:29:07]: [taustamusiikkia]

[äänite päättyy]